

[Udenrigsministeren]

ning, som afspejler deres særlige europæiske interesser.

Fra regeringens side anser vi dette som en positiv udvikling, hvis bærekraft er baseret på, at fælles standpunkter alene kommer til udtryk, hvor alle de ni er enige herom. Som bekendt er der ikke inden for EPS forudset afstemninger. Samarbejdet er på alle områder opbygget omkring enstemmighedsprincippet.

De særlige europæiske interesser og syns-måder fandt f. eks. klart udtryk i de ni's forslag den 19. februar d.å. med henblik på at bidrage til en løsning på Afghanistanproblemet gennem tilvejebringelsen af et neutralt og alliancefrit Afghanistan.

De ni EF-landes nøje afvejede sanktionspolitik over for Iran er ikke blot udtryk for en selvstændig vesteuropæisk fordømmelse af en åbenbar krænkelse af international ret, men samtidig et udtryk for en forståelse for Irans ret til selv at afstikke landets fremtid og for en aktiv solidaritet med USA. Der er i øvrigt enighed mellem de ni om, at sanktionerne skal hæves, så snart alle gidslerne bliver frigivet.

Også Venedigerklæringen af 13. juni d.å. om Mellemøsten afspejler de ni's ønske om at yde et bidrag til at løse en alvorlig konflikt i Europas nærhed. Udenrigsminister Thorns kontaktrejse på de ni's vegne, som har ført ham til alle konfliktens parter, er den første diplomatiske aktion af denne art i EPS' historie.

Venedigerklæringen og kontaktkommissionen udgør små skridt i naturlig forlængelse af de ni's traditionelle Mellemøstenpolitik. Der er ikke tale om noget alternativ til Camp David-forhandlingerne, men om et forsøg på i det nuværende dødvande at give fredsprocessen fornyet fremdrift under stadig hensyntagen til den overordnede, fælles vestlige målsætning i Mellemøstenspørgsmålet.

Som et resultat af Thornkommissionen er de ni i øjeblikket i færd med en analyse af vigtigere aspekter af Mellemøstenproblemet med henblik på at formulere en fælles holdning hertil. Resultatet af disse overvejelser vil blive forelagt EFs stats- og regeringschefer på Det europæiske Råds møde den 1.-2. december.

For den danske regering er det afgørende, at vi i det videre arbejde bevarer tilliden og så hos den israelske part, ligesom det selv-

sagt er afgørende, hvorledes den nyvalgte amerikanske administration vil stille sig til de ni's overvejelser.

I spørgsmålet om at komme videre i bestræbelserne for at tilvejebringe en omfattende Mellemøstenløsning har regeringen bemærket de forskellige tanker vedrørende en løsning på det palæstinensiske problem gennem en aftale mellem Israel og Jordan. Med sigte herpå er det vigtigt, at Israel ikke foretager handlinger som f. eks. en ensidig indlemmelse af Golanhøjderne, som vil gøre også denne vej ufarbar.

Jeg vil under mit officielle besøg i Jordan i begyndelsen af det nye år søge oplyst, hvorledes den jordanske regering forholder sig til disse overvejelser.

Den nyere udvikling i EPS-samarbejdet giver mig anledning til nogle mere grundlæggende betragtninger over de ni's forhold til omverdenen, herunder til USA og andre vestlige lande, især de andre nordiske lande, samt over Danmarks placering i dette mønster.

De seneste initiativer har som allerede nævnt demonstreret de ni's vilje og evne til at spille en mere selvstændig rolle ud fra vore egne særlige politiske forudsætninger og muligheder for at agere.

Samtidig vil jeg gerne understrege, at der ikke heri ligger noget ønske hos de ni om en ændret placering i Øst-Vest-forholdet som sådant. De ni har gentagne gange både samlet og enkeltvis bekræftet deres solidaritet med USA og deres faste forankring i den vestlige lejr.

De initiativer, jeg nævnte, er dog tillige udtryk for en erkendelse af, at de ni som en art katalysator kan og bør virke med andre – og især politiske – midler for fælles vestlige mål. Der synes i USA at være en voksende forståelse for denne udvikling.

Det er ingen hemmelighed, at der har været og er nuanceforskelle i USAs og de ni EF-landes syn på, hvorledes problemerne skal gribes an. Det er helt naturligt, at USA som stormagt markerer de principielle standpunkter stærkest, medens vi som de europæiske allierede med den geografiske placering, vi nu engang har, reagerer mere pragmatisk og forsigtigt.

Der er blandt de ni ikke tvivl om, at det transatlantiske fællesskab må være grundlaget for vesteuropæisk sikkerhed og en afgø-